

Notat om nødvendige prioriteringer i budget 2023

Dato 05-07-2022

Sagnr: 1-21-78-1-22

Indledning

På budgetseminaret 23. maj 2022 fik regionsrådet forelagt en række "nødvendige prioriteringer", der af direktionen anses at være nødvendige at indarbejde i budget 2023.

Side 1

Direktionen har efterfølgende arbejdet videre med at kvalificere forslagene til nødvendige prioriteringer.

Alle nødvendige prioriteringer med undtagelse af 'Demografimidler' og 'Karkirurgi' indgår i forslaget til 1. behandlingen af Budget 2023 i forretningsudvalget den 15. august 2022 og regionsrådet den 24. august 2022.

I dette notat fremgår nærmere beskrivelser af direktionens forslag til nødvendige prioriteringer opdelt i tre hovedkategorier:

1. Alvorlig opdrift og kapacitetspres

- Demografimidler, side 2
- Styrkelse af karkirurgien i Region Midtjylland, side 4
- Digitalisering – Generelle områder, side 5
- Lægernes kliniske videreuddannelse – Centrale udgifter, side 6

2. Politiske beslutninger i regionsrådet

- Hjemtagning af rengøring på Aarhus Universitetshospital, side 7
- Patientkontoret – Udvidelse af bemanningen, side 8
- Psykiatrien – Konstitueringsaftalen, side 9
- Affaldsplan, side 10

3. Indgåede aftaler, som regionen er del i

- Børnehospice 'Strandbakkehuset', side 11

1. Alvorlig opdrift og kapacitetspres

Forslag: Demografimidler

Beskrivelse af forslaget

Forslaget går på, at der tilføres midler til demografiske udvikling, som indebærer, at der i disse år kommer flere ældre og et generelt øget behandlingsbehov i sundhedsvæsenet.

Region Midtjylland står - ligesom resten af landet - overfor en samfundsudvikling, der vil påvirke og forandre det sundhedsvæsen, vi har i dag. Den demografiske udvikling med stigende befolkningstal, aldrende befolkning, stigende levealder og ændringer i befolkningssammensætningen på tværs af regionen påvirker de opgaver, de enkelte hospitaler står overfor. Andelen af ældre stiger, vi lever længere med vores sygdomme, flere lever med kroniske sygdomme, og flere har mere end én (kronisk) sygdom. Dette påvirker antallet af akutte indlæggelser, og de mere komplekse sygdomsbilleder gør udredningen mere krævende. I de senere års økonomiaftaler er udgiftsrammerne på sundhedsområdet øget med henvisning til den demografiske udvikling.

Region Midtjylland har med virkning fra budget 2021 for nye midler til hospitalerne anvendt fordelingsnøgler/tildelingsmekanisme som tager hensyn til demografisk udvikling. Fordelingsmodellen blev godkendt af regionsrådet d. 19. august 2020. Midler fordelt efter nøglerne er i budget 2021 og 2022 kaldet "realvækst", men vil fremadrettet blive omtalt som midler til demografi. Psykiatrien er også tildelt midler, men ud fra en anden nøgle. Præhospitalet har ikke tidligere fået midler til demografi.

Midler til demografi skal ideelt være med til opretholde status quo. Når efterspørgslen efter sundhedsydelser øges, fordi der bliver flere borgere og flere ældre, rammer det på en række områder. De somatiske hospitaler, psykiatrien og præhospitalet vil generelt opleve et pres på udgifterne.

Tidsplan:

Varigt fra 2023.

Evt. strategi mv.:

Demografimidlerne er med til dels at reducere behovet for lokale spareplaner på de somatiske hospitaler, psykiatrien og præhospitalet og dels at kernerdriften kan vedligeholdes ift. udviklingen i befolkningen.

Økonomi

Til demografisk udvikling er der på landsplan afsat 1,0 mia. kr., hvoraf Region Midtjylland modtager sin andel. Endvidere har Region Midtjylland de seneste år fået en større andel af det samlede bloktilskud. Region Midtjyllands befolkning vokser mere end landsgennemsnittet, og borgernes aldersmæssige sammensætning og socioøkonomiske vilkår indikerer, at behovet for sundhedsydelser i Region Midtjylland stiger.

Hele sundhedsvæsenet i Danmark er påvirket af, at den demografiske og lægefaglige udvikling hvor flere borgere, flere ældre borgere og flere behandlingsmuligheder presser udgifterne opad. Det fremgår af ordlyden i Økonomiaftalen, at aftalen sikrer finansiering af de medfølgende udgifter som følge af den demografiske udvikling med flere ældre og et generelt øget behandlingsbehov i sundhedsvæsenet. Forudsætningen om, at midlerne afsat til demografi reelt dækker det stigende udgiftsbehov kan udfordres. Region Midtjyllands egne beregninger baseret på befolkningsudvikling estimerer et øget aktivitetsniveau som svarer til mellem ca. 100 mio. kr. og 150 mio. kr. årligt alene for de somatiske hospitaler for at opretholde nuværende aktivitetsniveau for næste års befolkning. Øgede udgifter i Psykiatrien, på praksisområdet, på præhospitalet og fx på uddannelsesområdet, som også er drevet af den demografiske udvikling kommer oveni dette beløb.

Drift - Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Sundhed	150,0	150,0	150,0	150,0
Regional udvikling	0,0	0,0	0,0	0,0

Forslag: Styrkelse af karkirurgien i Region Midtjylland

Beskrivelse af forslaget

I Region Midtjylland varetages udredning og behandling af karkirurgiske patienter på Aarhus Universitetshospital og Regionshospitalet Viborg. Både på Aarhus Universitetshospital og Regionshospitalet Viborg er der tale om to relativt små karkirurgiske funktioner, der ikke fungerer som selvstændige afdelinger.

Forretningsudvalget har besluttet, at der i 3. kvartal 2022 fremlægges en plan for den langsigtede udvikling af karkirurgien i Region Midtjylland med fokus på at styrke specialet, idet planen bl.a. skal indeholde en model for organisering af det samlede område, herunder etableringen af en selvstændig karkirurgisk afdeling på Regionshospitalet Viborg samt karkirurgisk repræsentation i afdelingsledelsen i Hjerte-, Lunge- og Karkirurgi på Aarhus Universitetshospital.

Det forventes, at karkirurgien udbygges over en årrække i etaper. Udviklingsplanen vil have fokus på udbygningen i 2022 og 2023 med henblik på at lægge fundamentet til en mere robust karkirurgi. Udviklingen følges tæt med henblik på at vurdere det konkrete behov for yderligere kapacitetsudvidelser. Der forventes en stigning i aktiviteten og dermed også udgifterne, hvor særligt udgifterne til behandling af udposninger på legemspulsåren i maven (abdominale aortaaneurismer) forventes at vækste fremadrettet. Som følge heraf forventes også stigende udgifter til implantater.

Tidsplan:

Forslaget er under implementering, idet der er etableret karkirurgisk repræsentation i afdelingsledelsen i Hjerte- Lunge- og Karkirurgi på Aarhus Universitetshospital. Der er ved at blive udarbejdet en udviklingsplan for det karkirurgiske område i Region Midtjylland med henblik på at øge kapaciteten etapevist over en årrække. Planen for den langsigtede udvikling implementeres trinvis over en årrække. Der vil være tale om varige midler til en trinvis kapacitetsudbygning.

Evt. strategi mv.:

Der er et ønske om at øge kapaciteten med henblik på at øge ligheden i sundhed for den berørte patientgruppe.

Økonomi:

Der lægges op til, at der i budgetforliget fastsættes en ramme, som udmøntes i forbindelse med fremlæggelse af udviklingsplanen i 3. kvartal 2022.

Drift - Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Sundhed	0,0	0,0	0,0	0,0
Regional udvikling	0,0	0,0	0,0	0,0

Forslag: Digitalisering – Generelle områder

Beskrivelse af forslaget:

Sundhed.dk

Sundhed.dk skal sikre sammenhængen i sundhedsdata på tværs af det offentlige og har en vision om, at skabe værdi og sammenhæng for både borgere og sundhedsfaglige personer. Sundhed.dk har på landsplan gennemgået en omfattende udvikling af både portalen og organisationen bag. Konsekvensen er, at Region Midtjyllands udgifter til Sundhed.dk er øget tilsvarende. Basisbudgettet for Sundhed.dk finansieres af regioner, kommuner og stat. I 2022 er basisbudgettet varigt steget med cirka 40 % svarende til 34,4 mio. kr. Region Midtjyllands andel har hidtil været betalt af IT's driftsbudget, men væksten i udgifterne kan ikke længere håndteres inden for det eksisterende budget.

Der er derfor behov for, varigt at prioritere 6,0 mio. kr. fra 2023 og frem til de stigende betalinger til Sundhed.dk. Danske Regioner har endnu ikke meldt ud, om der skal forventes en yderligere stigning fra 2024.

Licenser

Licensudgifter er i de senere år steget markant. Derudover er regionen i konstant udvikling, hvilket medfører et yderligere behov for licenser. Konsulentfirmaet 'Gartner' forventer en generel vækst i udgifterne til sundheds-IT i Vesteuropa på 12 % i de kommende år. Det vurderes, at der er et uafviseligt behov for yderligere midler til licenser på 6,2 mio. kr. i 2023, 10,7 mio. kr. i 2024, 15,0 mio. kr. i 2025 og 22,5 mio. kr. i 2026.

Tidsplan:

Varigt fra 2023.

Evt. strategi mv.:

Det bidrager til Digitaliseringsstrategien.

Økonomi:

Drift - Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Sundhed	[12,2	[16,7	[21,0	[28,5
Regional udvikling	[0,0	[0,0	[0,0	[0,0

Forslag: Lægernes kliniske videreuddannelse – Centrale udgifter

Beskrivelse af forslaget:

I Dimensioneringsplanen 2022-2023 hæves antallet af lægelige uddannelsesstillinger i Region Midtjylland fra 230 hoveduddannelsesstillinger i 2021 til 247 i 2023. Antallet af introduktionsstillinger hæves fra 393 i 2021 til 453 i 2023. Det stigende antal lægelige uddannelsesstillinger medfører stigende udgifter frem til 2028, hvor alle uddannelsesstillingerne er implementeret.

Administrationen har beregnet, at det medfører en samlet ekstraudgift i 2023 på de centrale puljer på 27,6 mio. kr., stigende til 44,1 mio. kr. i 2028.

Det er Sundhedsstyrelsen, der fastsætter de årlige rammer for dimensioneringen af uddannelsesforløb i dimensionsringsplanen, og det er ikke muligt at undsige denne. Det bemærkes, at dimensioneringsplanen både vil medføre en ekstra udgift på den centrale medfinansieringspulje og på hospitalerne.

Tidsplan:

Varigt fra 2023.

Evt. strategi mv.:

Forslaget bidrager til flere uddannede læger i henhold til aftaler på nationalt plan.

Økonomi:

Drift - Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Sundhed	27,6	34,5	39,3	41,8
Regional udvikling	0,0	0,0	0,0	0,0

2. Politiske beslutninger i regionsrådet

Forslag: Hjemtagning af rengøring på Aarhus Universitetshospital

Beskrivelse af forslaget:

Regionsrådet har besluttet, at den udbudte rengøring på Aarhus Universitetshospital skal hjemtages i 2023, når den nuværende kontrakt med COOR Service A/S udløber samt at alle patientrelaterede serviceopgaver på Aarhus Universitetshospital fra 2023 varetages efter serviceassistentkonceptet og dermed enten af uddannede serviceassistenter eller af servicemedarbejdere, som planlægges uddannet.

Tidsplan:

Forslaget implementeres når kontrakten med COOR Service A/S udløber d. 30. september 2023. Forslaget er varigt.

Evt. strategi mv.:

Regionsrådet forudsatte i budgetforliget for 2009, at der ikke ændres i serviceassistentbegrebet i Region Midtjylland. Den 27. april 2017 bekræftede regionsrådet den tidligere beslutning om, at serviceassistenter skal dække hele Aarhus Universitetshospital, som de dækker de øvrige somatiske akuthospitaler, når kvalitetsfondsbyggeriet er endeligt afsluttet, og alle flytninger internt og eksternt er gennemført. Forslaget er i tråd med disse beslutninger.

Økonomi:

Forslaget indebærer varige udgifter, svarende til 14,2 mio. kr. i 2022 P/L fra 2024 og frem. I og med forslaget implementeres fra d. 30 september 2023 vil de løbende udgifter være 3,6 mio. kr. i 2023. Dertil vil der i 2023 være engangsudgifter svarende til 6 mio. kr. til hjemtagning af opgaven. I 2024 vil der være engangsudgifter svarende til 7 mio. kr. til håndtering af uddannelse af serviceassistenter.

Yderligere information fremgår af regionsrådssagen fra d. 25. maj 2022 vedr. Estimat for hjemtagning af rengøring på Aarhus Universitetshospital.

Drift - Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Sundhed	9,6	21,2	14,2	14,2
Regional udvikling	0,0	0,0	0,0	0,0

Forslag: Patientkontoret – Udvidelse af bemanningen

Beskrivelse af forslaget:

På regionsrådsmødet d. 27. oktober 2021 besluttede regionsrådet en udvidelse af bemanningen i Patientkontoret. Udvidelsen er indtil videre finansieret som en del af COVID-19 udgifterne. Der er ikke noget, der tyder på, at presset på Patientkontoret aftager foreløbigt, og på den baggrund er der behov for at tilvejebringe varig finansiering af udvidelsen.

Tidsplan:

Bemanningen i Patientkontoret er øget fra 1. december 2021, og bevillingen til udvidelsen ønskes varigt med virkning fra 2023.

Evt. strategi mv.:

Økonomi:

Drift - Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Sundhed	[1,8	[1,8	[1,8	[1,8
Regional udvikling	[0,0	[0,0	[0,0	[0,0

Forslag: Psykiatrien – Konstitueringsaftalen

Beskrivelse af forslaget:

Af konstitueringsaftalen for regionsrådet i Region Midtjylland 2022-2025 fremgår det, at "Partierne ønsker ved budgetlægningen for 2023 at afsætte 30 mio. kr. til psykiatriområdet ud over psykiatriens andel af den realvækst, der tildeles hospitalerne i Budget 2023."

Psykiatrien er udfordret i forhold til at kunne rekruttere og fastholde det nødvendige personale. Administrationen foreslår derfor, at der ved udmøntningen af midlerne er fokus på at styrke Psykiatriens evne til at løse kerneopgaven og på robustgørelse af Psykiatrien.

Det foreslås, at midlerne overordnet set anvendes til følgende:

- 1) Mere personale på de psykiatriske afdelinger og en styrket indsats i forhold til de sværest syge patienter, herunder patienter med komorbiditet og selvmordstruede patienter,
- 2) Indsatser i regi af "Robust Psykiatri", herunder transformationssporene "Attraktive arbejdspladser i sengeafsnit" og "Tid til kerneopgaven via fælles og ens anvendelse af Midt-EPJ" samt
- 3) Realisering af Psykiatriens kommende forskningsstrategi, hvor visionen er, at Psykiatrien i Region Midtjylland bliver de bedste til at omsætte ny forskningsviden til praksis til gavn for patienter og pårørende.

Tidsplan:

Forslaget implementeres i 2023. Forslaget er varigt.

Evt. strategi mv.:

Forslaget bidrager til realisering af konstitueringsaftalen for regionsrådet i Region Midtjylland 2022-2025, hvor der blandt forligspartierne var et ønske om at afsætte 30 mio. kr. til psykiatriområdet i Budget 2023. Derudover bidrager forslaget til implementering af den styrende politiske ambition, hvor der er et ønske om at styrke psykiatrien.

Økonomi:

Der er tale om driftsmidler. Der foreslås afsat 14 mio. kr. årligt til forslag 1, 13 mio. kr. årligt til forslag 2 og 3 mio. kr. årligt til forslag 3, dvs. i alt 30 mio. kr. årligt.

Drift - Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Sundhed	30,0	30,0	30,0	30,0
Regional udvikling	0,0	0,0	0,0	0,0

Forslag: Affaldsplan

Beskrivelse af forslaget:

En central opgave i 2023 bliver gradvis implementering af den fælles affaldsplan for Region Midtjylland. Udsortering af alle genanvendelige materialer er lovpligtigt for virksomheder fra og med januar 2023 jf. affaldsbekendtgørelsen. Center for Bæredygtige Hospitaler er i dialog med affaldsmyndighederne ift. udsættelse, da Region Midtjylland, ligesom mange andre, ikke kan nå fuld implementering inden januar 2023.

Implementeringen kræver en lang række investeringer og ændringer i anlæg såvel som drift på hospitalerne m.fl. De øgede krav til affaldssortering medfører håndtering af et væsentligt højere antal affaldsfraktioner. Det stiller krav til udvidelser og nye indretninger af affaldscentraler og affaldsrum, og enkelte steder er der behov for større ombygninger. Det stiller også nye krav til opsamlings- og logistikmateriel og medfører ligeledes vedligeholdelsesudgifter og øgede driftsudgifter. Prisen for afsætning af restaffald er f.eks. omkring 600 kr./ton, hvor den for blandet hård plast ligger på omkring 1.700 kr./ton. Derudover bliver der udgifter til personale, som skal håndtere flere fraktioner end i dag og følgelig har behov for mere tid til løsning af opgaven.

Arbejdet med affaldsplanen bidrager til realiseringen af målsætningen om 70% genanvendelse af Region Midtjyllands affald i 2030 og sikrer, at Region Midtjylland overholder ny, gældende lovgivning på området.

Tidsplan:

Der er på nuværende tidspunkt et større arbejde i gang med at klarlægge og beregne, hvad implementering af affaldsplanen kræver i et samarbejde mellem Center for Bæredygtige Hospitaler, enhederne og Koncernøkonomi. Herudover arbejdes der på at få nationale midler til dette, da der er tale om en ændring i loven på området.

Evt. strategi mv.:

Forslaget skal ses i sammenhæng med Region Midtjyllands strategi på bæredygtighedsområdet.

Økonomi:

Det skønnes foreløbigt, at der er behov for at afsætte 10,0 mio. kr. til driftsudgifter i forbindelse hermed. Dertil kan oplyses, at der på investeringsplanen foreslås afsat midler til anlæg til implementering af affaldsplanen. Affaldsplanen indgår i forslaget til 1. behandlingen af Budget 2023 i forretningsudvalget den 15. august 2022 og regionsrådet den 24. august 2022.

Drift - Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Sundhed	10,0	10,0	10,0	10,0
Regional udvikling	0,0	0,0	0,0	0,0

3. Indgåede aftaler, som regionen er del i

Forslag: Børnehospice 'Strandbakkehuset'

Beskrivelse af forslaget:

Der er brug for, at Regionen øger sin egenfinansiering fra 0,7 mio. kr. med yderligere 1,5 mio.kr. til finansiering af Børnehospice Strandbakkehuset. Børnehospices budget er i 2022 på 10,1 mio. kr. inklusive udgifter til læge, som stilles til rådighed af Aarhus Universitetshospital, der har fået finansiering hertil.

Finansieringen af Børnehospices budget sker gennem flere kilder. Det drejer sig om tilskud fra staten, kommunal fuldfinansiering (kommunerne betaler den fulde takst på områderne færdigbehandlede patienter, ambulans genoptræning samt hospicepatienter), udenregional afregning samt regionens egenfinansiering.

Statens tilskud har været svingende fra år til år, men vil maksimalt være på 5,3 mio. kr. i 2022. Forventningen er samme niveau for 2023 og fremover. Kommunal fuldfinansiering og udenregional afregning forventes at finansiere henholdsvis 1,7 mio. kr. og 1 mio. kr., mens regionsrådet oprindeligt har afsat 0,7 mio. kr.

Regionens egenfinansiering på 0,7 mio.kr. er baseret på en forventning om, at børnehospice kunne komme op på en belægningsprocent på 85 %, som er belægningsprocenten på voksenhospice. Dette har vist sig ikke at være tilfældet. Belægningsprocenten forventes i stedet at ligge på 65 %. Det svarer til den belægningsprocent, som Børnehospice Lukashuset i København har. En lavere belægningsprocent betyder færre indtægter fra Kommunal fuldfinansiering og udenregionale patienter. Det forventes derfor, at der vil mangle 1,5 mio. kr. årligt, for at det nuværende budget for børnehospice kan hænge sammen. Underskuddet ligger centralt på regionens konto for Hospice fællesudgifter og -indtægter.

Tidsplan:

Forslaget ønskes varigt implementeret fra 2023. Der er allerede en udfordring i forhold til budget 2022.

Evt. strategi mv.:

Økonomi:

Drift - Mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Sundhed	[1,5	[1,5	[1,5	[1,5
Regional udvikling	[0,0	[0,0	[0,0	[0,0